

**Վ. ԲՐՅՈՒՍՈՎԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ В. БРЮСОВА
BRUSOV STATE UNIVERSITY**

**ԲԱՆԲԵՐ
Վ. ԲՐՅՈՒՍՈՎԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ
ВЕСТНИК ГОСУДАРСТВЕННОГО УНИВЕРСИТЕТА ИМЕНИ
В. БРЮСОВА
BULLETIN OF BRUSOV STATE UNIVERSITY**

ԼԵՉՎԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԲԱՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ

ЛИНГВИСТИКА И ФИЛОЛОГИЯ

LINGUISTICS AND PHILOLOGY

1(60)

**Վ. ԲՐՅՈՒՍՈՎԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ
«ԼԻՆԳՎԱ» ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ**

ԵՐԵՎԱՆ - 2022

**ՀՈՄԱՆԻՇՆԵՐԻ ԻՄԱՍՏԱԳՈՐԾԱՌԱԿԱՆ ԵՎ ՈՃԱԿԱՆ
ԿԻՐԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ Ա. ԱԼՈՅԱՆԻ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԱԿԱՆ
ԽՈՍՔՈՒՄ**

ԼԻԼԻԹ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Համառոտագիր

Հոդվածում նկարագրական մեթոդով անդրադարձել ենք արդի գրականության ստեղծագործողներից մեկի՝ Ա. Ալոյանի խոսքարվեստի որոշ հարցերի, որոնք դեռ հանգամանալից ուսումնասիրված չեն: Հոդվածն արդիական է որպես ժամանակակից հեղինակի պոեզիայում բառային հոմանիշների կիրառության վերլուծություն: Հոդվածում փորձ ենք կատարել վերհանել բառային հոմանիշների կիրառական այն առանձնահատկությունները, որոնք բնորոշ են Ա. Ալոյանի բանաստեղծական խոսքին: Մասնավորապես ուշադրության ենք արժանացրել հոմանիշների դերին գեղարվեստական պատկեր ստեղծելու, հեղինակի վերաբերմունքն արտահայտելու գործընթացում: Շեշտադրվել են հոմանիշ բառերի կիրառական առանձնահատկությունները, լեզվական և խոսքային հոմանիշները:

Հիմնաբառեր՝ *հոմանիշ, համանիշ, նույնանիշ, աստիճանավորում, արդի պոեզիա, հեղինակային նորակազմություն, հոմանշային շարք, գեղարվեստական պատկեր, լեզվական հոմանիշներ, խոսքային հոմանիշներ*

Ներածություն

Արդի հեղինակների խոսքարվեստի ուսումնասիրությունը միշտ էլ լեզվաբանության ու ոճագիտության ուսումնասիրության կարևորագույն խնդիրներից մեկն է, որովհետև լեզվի ու խոսքի ուսումնասիրությունը ամբողջական չի լինի, եթե չուսումնասիրվի լեզվի զարգացման ընթացքը, չբացահայտվեն զարգացման միտումները: Այս խնդիրն առաջին կարևորության հարցերից է հատկապես մեր օրերում, երբ գործառական

բոլոր ոճերը, այդ թվում նաև գեղարվեստականը, անընդհատ համալրվում են ընդունելի ու մերժելի նոր տարրերով, որոնք տարածվում են սոցիալական կայքերում ու տարբեր հարթակներում: Այս պարագայում խիստ կարևորվում են արդի գրականության վերլուծությունը, նորահայտ կամ արդեն ճանաչում ունեցող արդի հեղինակների խոսքարվեստի ուսումնասիրությունը: Հեղինակի խոսքարվեստի ուսումնասիրություն ասելով՝ պետք է նկատի ունենալ ոչ միայն բառերի, այլև բառագործածության, ձևախմաստային խմբերի, քերականական իրողությունների կիրառության, լեզվական ու ոճական նորմերի պահպանման քննությունը:

Բառը գեղարվեստական պատկեր ստեղծելու անփոխարինելի հիմնական միջոցն է: Գեղարվեստական երկում բառը ոչ միայն որոշակի տեղեկություն է պարունակում ու հաղորդում, այլև նպատակաուղղված է պատկերի միջոցով ընթերցողի վրա գեղարվեստական ազդեցություն թողնելու, նորանոր զգացումներ արթնացնելու, միտքն ավելի ընկալելի դարձնելու:

Սույն հոդվածի շրջանակներում քննության առարկա ենք դարձրել հոմանիշ բառերի ոճական կիրառությունն Ա. Ալոյանի բանաստեղծական խոսքում՝ նկարագրական մեթոդով ցույց տալով, թե որ բառաշերտերին է նախապատվություն տվել հեղինակը, ինչպես նաև փորձել ենք բնութագրել հոմանշային շարքի անդամների իմաստագործառական հատկանիշները (տեսակային, աստիճանական), պարզել դրանց ոճական կիրառության ոլորտները (գրական, ժողովրդախոսակցական և այլն):

Բանաստեղծի լեզվամտածողությունն ու բառապաշարը

Ա. Ալոյանն արդի հայ գրականության այն հեղինակներից է, որի բանաստեղծական խոսքը տարբերվում է ուրույն լեզվամտածողությամբ, բառապաշարով, լեզվի ներքին օրենքների համակողմանի կիրառմամբ: Նրա ուրույն ոճի տարբեր դրսևորումներին անդրադարձել ենք մի քանի հոդվածներով (Գևորգյան, 2019, 2021): Ա. Ալոյանի խոսքարվեստի առանձնահատկություններից մեկը բառերի հուզաարտահայտչական նորովի երանգավորումն է: Դիտարկումն ավելի տեսանելի ու առարկայա-կան է դառնում բառերի ձևախմաստային խմբերի՝ հոմանիշների ոճաբանական դրսևորումներն ուսումնասիրելիս:

Հոմանշությունը լեզվական հարաբերակից միավորների իմաստային մերժությունը կամ նույնությունն է: Հոմանիշների ընտրությունը խոսքի արտահայտչական և պատկերային որակները բարձրացնելու, խոսքի հարստությունն ու ընձեռած հնարավորությունները դրսևորելու լեզվական հիմնական միջոցներից է:

Լեզվաբանական գրականության մեջ բառային հոմանիշությունը տարբեր տերմիններով է անվանվում՝ *հոմանիշ*, *համանիշ*, *նույնանիշ*: Ժամանակակից լեզվաբանության մեջ հոմանիշ անվանում են իմաստով մոտ կամ նույն բառերը, իսկ համանիշ և նույնանիշ տերմիններով նշում են դրանց տարատեսակները. համանիշները իմաստով մոտ բառերն են, իսկ նույնանիշները՝ նույն հասկացություն կամ հատկանիշն անվանող բառերը (Ջահուկյան, 1980, էջ 236)

Է. Աղայանի բնութագրմամբ՝ հոմանիշ են կոչվում տարբեր ձևերով հանդես եկող, բայց նույնական կամ մերձավոր իմաստ ունեցող բառերը: Հոմանիշային շարք կոչվում է հոմանիշ բառերի խումբը (Աղայան, 1984 էջ 67): Ա. Սուքիասյանը հոմանիշներ է համարում լեզվական մեկ միավորի տարատեսակները, որոնք չեն դիտվում որպես լեզվական անկախ իրողություններ (Սուքիասյան, 1971, էջ 108)

Թեև հոմանիշների տեսական բնութագրումները որոշ չափով տարբերվում են իրարից, բայց դա տեսական խնդիր է, իսկ գործնականում գեղարվեստական գրականության մեջ հոմանիշ բառերն ապահովում են խոսքի բազմազանությունը, հարստությունը, նպաստում նրբիմաստների դրսևորմանը, ուժեղացնում խոսքի արտահայտչականությունը և ապահովում խոսքի բովանդակության ու հուզական վերաբերմունքի ճիշտ արտահայտումը:

Ա. Ալոյանի բանաստեղծական խոսքի առանձնահատկություններից մեկն էլ այն է, որ նա կարողանում է վարպետորեն կիրառել հոմանիշներ՝ դարձնելով իր խոսքը հարուստ, ճոխ ու բազմազան, հաղորդելով բանաստեղծությանը սահունություն, ճկունություն, նպաստելով խոսքի պատկերավորությանը, խուսափելով անհարկի կրկնություններից:

Ինչպես հայտնի է, հոմանիշ բառերի կիրառությունը բանաստեղծական խոսքին հաղորդում է ոճական բազմազանություն, բառիմաստի նրբերանգային արտահայտման միջոցով ուժեղացնում արտահայտչականությունն ու տպավորությունը: Դրա շնորհիվ էլ

գեղարվեստական խոսքում հոմանիշ բառերի տեղին և ճիշտ կիրառությունը նպաստում է ընթերցողի հոգում նորանոր զգացումներ արթնացնելուն, թռիչք է տալիս երևակայությանը: Այդպիսի խոսքն ընթերցողին կլանում է առաջին իսկ տողերից, ընթերցանությունը դարձնում հետաքրքիր, իսկ բովանդակությունը՝ տպավորիչ:

Հոմանիշների կիրառությունը տարբեր նպատակներ կարող է հետապնդել: Թե՛ արձակում, թե՛ չափածոյում հոմանշային անհրաժեշտ տարբերակի ընտրությամբ խոսքը կարող է ձեռք բերել զգացմունքային լիցք, հուզականություն: Հեղինակները հաճախ են կողք կողքի գործածում հոմանիշներ՝ դրանց միջոցով կատարելով տարբեր բնորոշումներ.

Օրինակ՝ Մայրս **փողբիկ**, մայրս **խեղճ**/ Մայրս մի մայր **հասարակ**... (Շիրազ, 1980, էջ 24), Էլ ո՞վ կարող է, ո՞վ կհանդգնի/ Վայրի մոլուցքով դարձնել նորից/ **Ավերի** երկիր, **ցավերի** երկիր, /Դավերի երկիր Հայաստանս... (Սահյան, 1984, էջ 35). Եվ մնացել է առաջին անգամ/ Աշխարհում տեսած իմ աղբյուրն այն **ջինջ**, /Որից զրնգուն ու **անապական**/ Եվ որից պայծառ չտեսա ոչինչ (Դավթյան, 1985, էջ 196):

Շարունակելով դասական բանաստեղծության ավարդույթները՝ Ա.Ալոյանն իր բանաստեղծական խոսքի բնութագրիչներից մեկը դարձնում է իրավիճակին համապատասխան բառի կամ բառակապակցության ընտրությունը, թափանցում լեզվի խորքերը և ընթերցողին պատկերն առավել քան տեսանելի դարձնում՝

Գիշերն հազում է՝ թռքախտավոր է,
Մինչդեռ աղջիկ էր կույս առավոտյան,
Խելագար վազք է՝ արյունով օծյալ,
Կյանք դու **երջանի՛կ**, թե՛ **բախտավոր** ես... 23 (1):

Կամ՝

Ավելի լավ է **հեռանալ կյանքից՝**
Ճշմարիտ ողջին մոտենալու պես,
Քան թե մոտենալ հոչակված մահին՝
Կյանքը սիրողի մոլագարությամբ

¹ Այսուհետև հորվածում Ա. Ալոյանի ստեղծագործություններից մեջբերվող հատվածների կողքին նշված (1) թիվը կնշանակի, որ բանաստեղծության նշված հատվածը «Մի՛ լուսացիր» ժողովածուից է, իսկ (2) թիվը՝ «Ոտնահետքեր ջրաներկով» ժողովածուից:

Եվ **մեռնել** այսօր, ոչ թե հետմահու... 2(130):

Թեպետ գրեթե բոլոր բացատրական բառարաններում *երջանիկ* ածականը բացատրվում է *բախտավոր* բառի միջոցով, և դրանք հոմանիշներ են, բայց *թե* շաղկապի կիրառության հետևանքով հակադրվում են իրար՝ ներկայացնելով հոգեվիճակի ներքին հակադրությունը:

Ես այստեղ հասա, գուցե, իմ կամքով՝

Թեկուզ **անխիզախ**, թեկուզ **վեհերոտ**,

Իմ ճամփան պիտի ձգվի վերևով,

Իմ ճամփան սկսվեց իմ սրտից կամ քո 1(92):

Հոմանիշների կիրառությամբ հեղինակը չի ստեղծում զգացմունքայնության անհարկի «հեղեղ», նրա ստեղծած բանաստեղծական պատկերը, նաև շնորհիվ հոմանշային բառի ճիշտ ընտրության, կոկիկ է ու հեռու երկարաձգումից, իսկ նկարագրությունները միօրինակ չեն: Այսպես՝ օրվա ավարտը ներկայացնող հատվածում կարողանում է «դիպուկ վրձնահարվածներով» ընթերցողին փոխանցել իր ապրած պահը.

Թե հավատայի, որ քո **գնալով**

գնալու ես, կամ՝ **հեռանալով**

Չքվելու էի ինքս քո կյանքից,

Կընտրեի երկու ճանապարհներից

Որևէ մեկը...1(81):

Հոմանիշների ընտրությունն իբրև հեղինակի անհատական վերաբերմունք

Չանտեսելով ոչ մի բառ՝ Ա.Ալոյանը իր պոեզիայում նրբանկատորեն է մոտենում յուրաքանչյուր բառի ընտրությանը: Բնական է, որ բանաստեղծական խոսքում առավել կարևոր է հոմանշային շարքի անդամի ճիշտ ընտրությունը՝ ձևաբովանդակային համապատասխանությունը ապահովելու համար, բայց այս պարագայում բանաստեղծի բժախնդիր ընտրությունը նաև նրա ստեղծագործական ոճի և խոսքարվեստի բնութագրիչն է:

Ու նորից այս **ճերմակ** առավուտը,

Եվ կեղտոտ իմ աչքերն ու, ավա՛ղ,

Իմ ուղին բժավոր, արյունոտ է,

Առավոտ այս **մաքուր** մի սավան,
Տրորում է գայթող իմ ոտքը,
Ես գնում եմ, անշարժ եմ սակայն 1(96):

Բանն այն է, որ հաճախ նույն հասկացության գրական, խոսակցական և օտարալեզու տարբերակի ընտրությամբ է պայմանավորված, թե ինչ տպավորություն կարող է թողնել բանաստեղծական պատկերը: Տարբերակային ձևի դիպուկ ընտրությունը ոչ միայն ապահովում է տվյալ ստեղծագործության հաջողությունը, այլև վկայում է բանաստեղծի՝ լեզվին լավ տիրապետելու կարողությունների մասին:

Երբ վերադառնամ կարոտով դեռ նույն,
Որպես թե **շվաք**, բայց արևասեր,
(Ասում են՝ **ստվերը** երբեք չի մեռնում),
Կգամ, որ գոնե սովորենք խոսել...1(38):

Հաջորդ տողերում հեղինակն իրեն բնորոշ ձևով անձնանուններով *կին* բառի հոմանշներ է ստեղծում.

Այս ի՞նչ եղավ, ի՞նչ կլինի
Ո՛չ մի **Եվա**, ո՛չ մի **Լիլիթ** և ո՛չ մի **Կին**:
Սուտ են երգերն ու ծափը՝ սին,
Նույնն է ելքը ու խաբուսիկ 1(37):

Կամ՝

Ես մերժում եմ բառերը՝ մարմին,
Բառախաղ, բռնաբառ, ծերացած 1(14):

Ինչպես տեսնում ենք, հոմանիշներով ոչ միայն հարստանում է խոսքը, այլև առավել առարկայական ու տեսանելի է դառնում նկարագրությունը: Այս դեպքում իրար կողքի կարող են հայտնվել և՛ լեզվական, և՛ խոսքային հոմանիշներ: Հեղինակը հոմանիշների նման կիրառության դիմում է, երբ նպատակ ունի հնարավորինս ամբողջական և համակողմանի բնութագրելու առարկաներն ու երևույթները:

Ես ուզում եմ քեզ չսիրել՝
Մի **օր**, մի **պահ**, մի **ակնթարթ**,
Ես նամակ եմ դառնում և ինձ
Նվիրում եմ քամիներին:
Թող քո սիրտը դառնա սիրո նամականի...

Ես ուզում եմ քեզ չսիրել-
Մի **քիչ**, մի **նինջ**, մի **լռություն**

Ես ուզում եմ քեզ չսիրել, որ...քեզ սիրեմ նորից... 1(12):

Հոմանիշները դառնում են անհատական վերաբերմունքն ավելի թափանցիկորեն ներկայացնելու հնարավորություն, և հեղինակներից շատերը, այդ թվում նաև Ա.Ալոյանը, ստեղծում են հեղինակային հոմանիշներ: Նման հնարքը բանաստեղծական խոսքն ավելի ներդաշնակ է դարձնում, օժտում է զգացմունքայնությամբ, բացահայտում հեղինակի ներաշխարհը, նրա խոհերն ու հույզերը:

Գարնան առավոտ, դեղահաբ իմ նոր,
Մի վերջին անգամ կազդուրիր հոգիս,
Մի **հիվանդաչափ** տաքություն գթա,
Մի **մեռելաչափ** հույսով ամոքիր... 1(31):

Մեկ այլ բանաստեղծություն գրեթե ամբողջությամբ ստեղծված է հոմանիշների կիրառությամբ.

Մի կեսի վրա
Ամբողջ չի լինում,
Կիսաբաց դուռ եմ,
Կիսակողպված,
Կիսածալ էջ եմ,
Կիսամաքրված
Պատուհան եմ **թաց**,
Կիսահնչյուն եմ,
Ու **կիսածայն** եմ,
Կիսալուսին եմ
Ու **կեսգիշեր**... 1(91):

Աստիճավորումն իբրև զգացմունքն արտահայտելու միջոց

Գեղարվեստական գրականության մեջ հաճախադեպ է հոմանիշների աստիճանավորումը (գրադացիա), որի միջոցով հոմանշային շարքի յուրաքանչյուր հաջորդ միավոր հավելական իմաստով աստիճանաբար զորացնում է կամ նվազեցնում արտահայտված իմաստը, հարստացնում է խոսքը, ամբողջացնում է առարկայի բնութագիրը: Այս ոճական միջոցը հաճախ նպաստում է խոհի, զգացմունքի ուժեղացմանը կամ թուլացմանը: Ըստ այդ հատկանիշի էլ աստիճանավորումը կարող է

լինել բարձրացող կամ իջնող՝ համաձայն բառերի, արտահայտությունների, իմաստի, արտահայտչության ու հնչերանգի ուժեղացման կամ թուլացման կարգի:

Աստիճանավորումը բանաստեղծն օգտագործում է իբրև միջոց՝ ցայտուն ու շոշափելի դարձնելով հուզական լիցքն ու պատկերավորությունը՝ նույնիսկ տարիմաստ բառերի համադրությամբ:

Բարձրացող աստիճանավորման դեպքում յուրաքանչյուր բառ իր իմաստով գերազանցում է նախորդին, հարաճուն իմաստային ու հուզական սաստկացում է նկատվում հաջորդ բառի մեջ:

Համբուրի՛ր աչքս, չարցունքահոսի,
Համբույրակապիր հայացք կարեվեր,
Որ չտեսանեմ մահվան տարեվերջ,
Կույրի պես տրվեմ սիրաքառսին 1(106):

Կամ՝

Անձրևաթաց օրվա պատուհաններ **լացող**,
Պատուհաններ անդիր՝ **հեծկտացող**, դեղին 2(112):

Իջնող աստիճանավորման դեպքում հոմանշային շարքի յուրաքանչյուր բառ իմաստային ու զգացմունքային ներգործությամբ զիջում է նախորդին: Դրա միջոցով էլ հեղինակը կարողանում է ստանալ բանաստեղծական ցանկալի պատկերը:

Լավն ես, ինչպես Եվան,
Աստվածային, գեղեցիկ,
Ների՛ր, որ քո սերը եղա,
Եվ ների՛ր, որ միայն քեզ սիրեցի 1(20):

Ինչպես տեսնում ենք, Ա.Ալլոյանի բանաստեղծական խոսքում հոմանիշների տարաբնույթ կիրառություններ կան: Հիմնականում դրանք արտահայտվում են տարբեր խոսքի մասերին պատկանող և տարբեր կազմության բառերով, երբեմն էլ՝ հեղինակային նորակազմություններով (օրինակ՝ *համբույրակապիր*):

Ճերմակել ես քաղաք ու **ծերացել**,
Եվ քո ձայնն էլ արդեն...ներս չի քանդում...2(48):

Կամ՝

Սև, ավելի սև, սև ստեղներ,
Գիշեր՝ թափված այնտեղ, այստեղ էլ՝

Իբրև **չքննվող, անքննելի** սեր,

Իբրև ակորդ՝ ձայնով սև 1(68):

Հեղինակային հնար է նաև, երբ հոմանիշ բառերի նրբիմաստային տարբերությունների ընդգծումով հոմանշային եզրերը հակադրական նշանակություն են արտահայտում, շեշտվում են նման երևույթների, առարկաների տարբերակիչ գծերը, նրբերանգները, հատկանիշները ևն:

Կիսագիշերին,

Կիսապրող,

Կիսամեռած,

Կիսարթուն,

Կիսախմած,

Ճոճում եմ ոտքերս

Պատշգամբի կտուրից 2(128):

Գեղարվեստական գրականության մեջ և հատկապես չափածոյում հաճախադեպ է, երբ հոմանշային զույգ են կազմում բառը և շրջասույթը կամ դարձվածային կապակցությունը: Ա.Ալոյանի բանաստեղծական շարքերում նույնպես կան նման օրինակներ: Օրինակ՝ առաջին կնոջ մասին խոսելիս, ի թիվս այլ հոմանիշների, հեղինակը գրեթե միշտ գրում է Լիլիթ 2(20), 2(83), եթե նկատի ունի կանացի ըմբոստ, եսակենտրոն ու անհնազանդ տեսակը, համեմատաբար ավելի հանդուրժելի բնավորությամբ կանանց անդրադառնալիս անվանում է Եվա 1(20), 1(18), անգամ կանանց նվիրված մի բանաստեղծություն վերնագրված է «Եվաներին» 1(19): Որպես դավաճանություն բառի հոմանիշ հաճախ օգտագործում է Քրիստոսի տասներկու առաքյալներից Հուդայի անունը 1(20), որը համբույրով մատնեց իր ուսուցչին, և Պետրոսի անունը, որը Քրիստոսի ձերբակալումից հետո երեք անգամ ուրացավ նրան՝ վախենալով ձերբակալվելուց 1(19): Խորհրդանշական ձևով կիրառված են նաև *Արա Գեղեցիկ* և *Աքիլեսյան գարշապար* 1(12), *Պառնաս* 2(103), *Աթիլա* 2(98) բառերն ու արտահայտությունները:

Եզրակացություն

Ամփոփելով հոմանիշների քննությունը Արա Ալոյանի «Մի՛ լուսացիր» և «Ոտնահետքեր ջրաներկով» բանաստեղծական ժողովածուներում՝ եզրակացնում ենք, որ դրանք հեղինակի ստեղծագործական աշխարհում առանձնակի դեր ունեն, քանի որ ոչ

միայն նպաստել են խոսքի հարստացմանն ու ապահովել են արտահայտման ձևերի բազմազանությունը, այլև առանձնացրել են նրա խոսքը յուրատեսակ ոճավորման միջոցներով և գողտրիկ պատկերներով: Հեղինակը մշտապես հոգ է տանում, որ իր խոսքում մայրենի լեզուն երևա իր ողջ ճոխությամբ, չկորցնի այն նրբերանգները, որոնք մեզ են հասել հնուց: Փորձելով հավատարիմ մնալ հայ բանաստեղծության ավանդներին՝ իբրև արդի ստեղծագործող՝ Ա.Ալոյանը հետևում է նաև հայերենի զարգացման ներկա միտումներին՝ ցանկանալով իր ստեղծագործություններով կամրջել դասական ու արդի քնարերգությունը:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ REFERENCES

1. Ալոյան Ա., Մի լուսացի՛ր, Ե., 2014, Ոտնահետքեր ջրաներկով Ե., 2014: Aloyan A., Mi lusacir, Yerevan, 2014, Votnahetqer jranerkov, Yerevan, 2014, (In Armenian).
2. Աղայան Է, Ընդհանուր և հայկական բառագիտություն, Ե., 1984: Aghayan Ed., Yndhanur ev haykakan baragitutyun, Yerevan, 1984, (In Armenian).
3. Առաքելյան Վ. և այլք, Ժամանակակից հայոց լեզու, հ. 1, Ե., 1979: Araqelyan V. ev aylq, Jamanakacic hayoc lezu, h.I, Yerevan 1979, (In Armenian).
4. Դավթյան Վ., Բանաստեղծություններ, հ. I, Ե., 1985: Davt'yan V., Banastexcut'yunner, h.I, Yerevan, 1985 (In Armenian).
5. Եզեկյան Լ. Հայոց լեզվի ոճագիտություն, Ե., 2003: Ezekyan L., Hayoc lezvi vochagitutyun, Yerevan, 2003, (In Armenian).
6. Էլոյան, Ս. Ժամանակակից հայերենի բառային ոճաբանություն, Ե., 1989: Eloyan S., Jamanakacic hayereni barayin vochabanutyun, Yerevan, 1989, (In Armenian).
7. Խլղաթյան Ֆ., Ժամանակակից հայոց լեզու, Ե., 2009: Xlghatyan F., Jamanakacic hayoc lezu, Yerevan, 2009, (In Armenian).
8. Մարգարյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու, Ե., 1990: Margaryan A., Jamanakacic hayoc lezu, Yerevan, 1990, (In Armenian).

9. Մարության Ա., Հայոց լեզվի ոճաբանություն, Ե., 2000: Marutyan A., Hayoc lezvi vochabanutyun, Yerevan, 2000, (In Armenian).
10. Շահվերդյան Թ., Ոճագիտություն, Ե., 2010: Shahverdyan T., Vochagitutyun, Yerevan, 2010, (In Armenian).
11. Շիրազ Հ., Բանաստեղծություններ, հ.1, Ե., 1980: Shiraz H., Banastexcut'yunner, h.I, Yerevan, 1980 (In Armenian).
12. Պետրոսյան Հ., Հայերենագիտական բառարան, Ե., 1987: Petrosyan H., Hayerenagitakan bararan, Yerevan, 1987, (In Armenian).
13. Զահուկյան Գ., Աղայան Է., Առաքելյան Վ., Քոսյան Վ., Հայոց լեզու, I մաս, Ա պրակ, Ե., 1980: Jahukyan G., Aghayan Ed., Ararqelyan V., Qosyan V., Hayoc lezu, I mas, Prak A, Yerevan, 1980, (In Armenian).
14. Սահյան Հ., Բանաստեղծություններ, հ.1, Ե., 1984: Sahyan H., Banastexcut'yunner, h.I, Yerevan, 1985 (In Armenian).
15. Սուքիասյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու, Ե., 1999: Suqiasyan A., Jamanakacic hayoc lezu, Yerevan, 1999, (In Armenian).
16. Սուքիասյան Ա., Հոմանիշները ժամանակակից հայերենում, Ե., 1971: Suqiasyan A., Homanishnery jamanakacic hayerenum, Yerevan, 1971, (In Armenian).
17. Лингвистический энциклопедический словарь, М., 1990. Lingvisticheskiy entsiklopedicheskiy slovar, Moskva, 1990, (In Russian).

ЛИЛИТ ГЕВОРГЯН - СЕМАНТИКО-ФУНКЦИОНАЛЬНОЕ И СТИЛИСТИЧЕСКОЕ ПРИМЕНЕНИЕ СИНОНИМОВ В ПОЭТИЧЕСКОЙ РЕЧИ АРА АЛОЯНА

Ключевые слова: синонимы, омонимы, омофоны, современная литература, стилистические выражения, грамматика, языковая система, поэтическое слово, поэзия

В статье рассматривается семантико-функциональное и стилистическое применение синонимов в сборниках стихов современного армянского поэта, журналиста Ара Алояна «Не светись» и «Следы акварелью». В статье рассматривается стилистическое применение синонимов, семантико-функциональные особенности членов синонимического ряда, их стилистическое применение, которые не только обогатили авторский

словарный запас и обеспечили разнообразие речи, но и дали возможность выделиться среди множества современных авторов.

LILIT GEVORGYAN - SEMANTIC-FUNCTIONAL AND STYLISTIC APPLICATIONS OF SYNONYMS IN A. ALOYAN'S POETIC SPEECH

Keywords: *Synonyms, homonyms, homophones, modern literature, stylistic expressions, grammar, linguistic system, poetic word, poetry*

The Article dwells on semantic-functional and stylistic application of synonyms in contemporary Armenian poet, journalist Ara Aloyan's "Do not light up" and "Footprints in watercolour" collections of poems. Article discusses the stylistic application of synonyms, the semantic-functional features of the members of the group of synonyms, the stylistic application thereof which not only enriched the author's vocabulary and ensured the diversity of speech, but also provided an opportunity to stand out from many contemporary authors.

Ներկայացվել է՝ 08.04.2022
Գրախոսվել է՝ 22.04.2022